



## **Politisk udtalelse fra Hjernesagens repræsentantskabsmøde maj 2025**

### **Afasi er en sundhedsfaglig problemstilling**

En tredjedel af alle, der bliver ramt af stroke, mister evnen til at tale og forstå sprog. Det kaldes afasi. Afasi er en alvorlig kommunikationsforstyrrelse, der har vidtrækkende konsekvenser for de ca. 4.000 danskere, der hvert år rammes af afasi som følge af blodprop eller blødning i hjernen. For 30-40 % er tilstanden kronisk, hvilket begrænser mulighederne for tilbagevenden til arbejdsmarkedet og at kunne deltage aktivt i sociale sammenhænge. Samtidig øges afhængigheden af pårørende, hvilket kan føre til en ond cirkel af social isolation og mistro til ikke bare den ramte, men også omgivelserne, hvis der ikke sikres genoptræning og livslang sproglig træning.

Der er et presserende behov for, at kommunerne prioriterer bedre og mere logopædisk rehabilitering og støtte, så alle borgere med afasi får den nødvendige hjælp.

### **Manglende ret til genoptræning**

På trods af afasiens alvorlige konsekvenser er genoptræning af sproglige funktioner placeret under specialundervisningsloven for voksne og dermed under Børne- og Undervisningsministeriet.

Men afasi er en sundhedsfaglig problemstilling og bør tilbydes på linje med fx fysioterapi og ergoterapi efter sundhedsloven.

Afasiområdet lever i dag en skyggetilværelse hvor begrebet rehabilitering ikke engang optræder i lov om specialundervisning for voksne. Det betyder, at genoptræning ikke sikres systematisk, og at mennesker med afasi ikke har klageadgang til Styrelsen for Patientklager, da indsatsen ikke er dækket af sundhedsloven. Det betyder også, at Styrelsen for Patientsikkerhed ikke kan behandle sager om manglende genoptræning.

### **Manglende ligestilling med fysisk rehabilitering**

Mennesker med fysiske funktionsnedsættelser efter en hjerneskade har ret til vederlagsfri og livslang fysioterapi efter sundhedslovens § 140a. Mennesker med afasi har derimod ingen tilsvarende ret til vedligeholdende sproglig træning, selvom sproglige funktioner kan genopbygges og styrkes hele livet. Dette betyder, at mange mennesker med afasi oplever et tab af sproglige færdigheder over tid, hvilket kan føre til øget afhængighed af pårørende, social isolation og mistro til.

### **Hjernesagen opfordrer til handling**

Hjernesagen mener, at mennesker med afasi skal have samme rehabiliteringsrettigheder som mennesker med fysiske handicaps. Vi opfordrer derfor til:

- At genoptræning af mennesker med afasi skal høre under sundhedslovens §140 om genoptræning efter udskrivelse fra sygehus.
- At der indføres ret til vederlagsfri og vedligeholdende afasitræning på samme vilkår som fysioterapi til personer med fysiske funktionsnedsættelser.



- At alle borgere med afasi får adgang til den nødvendige og specialiserede logopædiske rehabilitering, uanset hvor i landet de bor.
- At borgerne får adgang til specialiseret logopædisk behandling hurtigst muligt efter deres diagnose. Der skal være en tidsfrist for, hvor hurtigt den logopædiske genoptræning skal iværksættes efter udskrivning fra hospitalet.
- At pårørende inddrages aktivt i rehabilitering, og der etableres en systematisk og struktureret støtteordning for pårørende.

Vi opfordrer beslutningstagere til at sikre, at mennesker med afasi får den nødvendige genoptræning, der kan hjælpe tilbage til en aktiv og værdig tilværelse.

Læs mere om afasi på Hjernesagens hjemmeside - <https://www.hjernesagen.dk/?s=afasi>